

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

VOLUME 3, ISSUE 1 **2025**

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

3 JILD, 1 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»
ТОМ 3, НОМЕР 1

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»
VOLUME 3, ISSUE 1

TOHKENT-2025

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «МА'MUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

№1 (2025) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2025-1>

Бош мухаррир: | Главный редактор:
Chief Editor:

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna
Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ma'mun Universiteti NTM

Бош мухаррир ўринбосари: | Заместитель
главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudoynazarov Egambergan Madrahimovich
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
dotsent Ma'mun Universiteti NTM

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI (INGLIZ TILI)

Axmedov Oybek Saporboyevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

O'rozboyev Abdulla Durdibayevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ma'mun Universiteti NTM

Kalandarov Oybek Ruzimbayevich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

Yakubov Muzaffar Kamildjanovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

Galiyeva Margarita Rafaellovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Nasrullayeva Nafisa Zafarovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Samarqand davlat chet tillari instituti

Cho'ponov Otanazar Otojonovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)
Urganch davlat universiteti

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

Samandarova Lola Sultanovna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

FILOLOGIYA FANLARI (RUS TILI)

Cho'ponov Otanazar Otojonovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)
Urganch davlat universiteti

Ruzmetov Surojbek Allaberganovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch davlat universiteti

FILOLOGIYA FANLARI (NEMIS)

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch davlat universiteti

FILOLOGIYA FANLARI (O'ZBEK TILI)

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI

Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev

Tarix fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi Fanlar
akademiyasining haqiqiy a'zosi

Ashirov Adhamjon Azimbayevich

Tarix fanlari doktori, professor,
O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasi Tarix instituti.

Goncharov Yuriy Mixaylovich

Tarix fanlari doktori, professor
Altay davlat universiteti Rossiya

Shaydurov Vladimir Nikolayevich

Tarix fanlari doktori, dotsent
Leningrad davlat universiteti Rossiya

Abdullayev Utkir Ismoilovich

Tarix fanlari doktori (DSc),
dotsent Urganch davlat universiteti

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna

Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent
Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Timur Pulatovich

Tarix fanlari nomzodi, dotsent
Ma'mun Universiteti NTM

Abdalov Umidbek Matniyazovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

Jumaniyozova Mamlakat Tojiyevna

Tarix fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Urganch davlat universiteti

Xo'jamuratov Umarjon Rustamovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch pedagogika instituti

PSIXOLOGIYA FANLARI

Shoumarov G'ayrat Baxromovich

Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik
O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi

Kryukova Tatyana Leonidovna

Psixologiya fanlari doktori, professor
Kostroma davlat universiteti Belorusiya

Karpinskiy Konstantin Viktorovich

Psixologiya fanlari doktori, professor
Grodno davlat universiteti Belorusiya

IQTISODIYOT FANLARI

Ruzmetov Baxtiyar

Iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ma'mun Universiteti NTM

Sherov Alisher Bakberganovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Voronsova Yuliya Vladimirovna

Iqtisodiyot fanlari nomzodi

Moskva davlat boshqaruvi universiteti

Jabborov Umarbek Rustambekovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Cho'ponov San'at Otanazarovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Niyazmetov Islambek Masharipovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI

Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'gli

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Adilov Zafar Yunusovich

Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Slepko Yuriy Nikolayevich

Psixologiya fanlari doktori, professor

Yaroslav davlat pedagogika universiteti

Xazova Svetlana Abduraxmanovna

Psixologiya fanlari doktori, dotsent Kostroma
davlat universiteti Belorusiya

Kalandarova Madina Baxadirovna

Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI

Yuldashev Baxrom Sobirjanevich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Ravshanbek Babajonovich

Tibbiyot fanlari doktori, professor

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Esamuratov Aybek Ibragimovich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Samandarova Barno Sultonovna

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tajiyeva Zebo Baxodirovna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Nazarova Maloxat Berdiboyevna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Xudaynazarova Salomat Ruzibaevna

Tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent pediatriya tibbiyot instituti

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI

Sultanov Samandar Maxmud o'g'li

Arxeolog (tadqiqotchi pedagog)

Ma'mun Universiteti NTM

FILOLOGIYA

1. Аблаева Надира Кадамжановна, Зулунова Комила Комилжоновна РОЛЬ КЛАССИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ В РАЗВИТИИ АНАЛИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ У СТУДЕНТОВ.....	8
2. Джуманиязова Интизор Давлатназар кизи О НАЗНАЧЕНИИ ПАРАЛЛЕЛЬНЫХ КОРПУСОВ.....	15
3. Omanboyeva Aziza Doniyor qizi ZUHD TA'LIMOTI VA ZOHIDLIK MAKTABLARI.....	20
4. Yusupova Sohiba Islombek qizi O'ZBEK VA INGLIZ XALQLARI BOLALAR FOLKLORIDA ALLITERATSIYA HODISASINING QO'LLANILISHI.....	24
5. Matkarimova Gulira'no Abdullayevna ABU ALI IBN SINONING "TIB QONUNLARI" ASARIDA FITONIMLARNING TADQIQ QILINISHI.....	29
6. Аллаярова Рахат Рустамовна К ВОПРОСУ О ПЕРЕВОДЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА НА РУССКИЙ И УЗБЕКСКИЙ ЯЗЫКИ.....	34
7. Kalandarov Aybek Ruzimbayevich O'ZBEK KLASSIK NASRIY ASARLARNI INGLIZ TILIGA TARJIMA QILISHDA SINTAKTIK MASALALAR.....	39
8. Якубов Музаффар Камилджанович ДВЕ КУЛЬТУРЫ — ОДНА ЛИЧНОСТЬ: АМИР ТИМУР В АНГЛИЙСКОЙ И УЗБЕКСКОЙ ДРАМАТУРГИИ.....	43
9. Kutlimuratov Umarjon Shakirovich TILSHUNOSLIKDA IZHONLOVCHI VALENTLIGINI O'RGANISHNING AYRIM MASALALARI.....	47
10. Matchanov Muzaffar Ruzimbaevich MODERN PERSPECTIVES ON COORDINATED ELEMENTS IN ENGLISH.....	51
11. Файзуллоева Зилола Зафаровна ФОРМЫ ВЫРАЖЕНИЯ ИРОНИИ И СПОСОБЫ ЕЁ ПЕРЕВОДА С АНГЛИЙСКОГО НА РУССКИЙ (НА ПРИМЕРЕ НОВЕЛЛЫ О. ГЕНРИ «ФАРАОН И ХОРАЛ»).....	55
12. Qahramonov Aliboy Yolgoshevich ABDULLA QODIRIY: MURAKKAB TAQDIRLI ADIB.....	62
13. Шамсутдинова Галия Шамилевна ЛЕКСИЧЕСКИЕ ЕДИНИЦЫ, СВЯЗАННЫЕ С АРХИТЕКТУРНЫМИ ПАМЯТНИКАМИ ХОРЕЗМА.....	68

14. Raimova Nilufar Abdullayevna, Bazarova Nazokat Davronbekovna
JONLANTIRISHLARNING BADIY-ESTETIK VAZIFASI (KOMIL AVAZNING “SOZANDA”
ROMANI MISOLIDA).....72

15. Jumanyazova Muhabbat Xusinovna, Annamuratova Shahnoza Shonazar qizi
PARALINGVISTIK VOSITALAR VA ULARNING IJTIMOY TARMOQLARDAGI
IFODASI.....76

16. Saparova Mohira Fayzullayevna
LEKSIKOGRAFIYANING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI.....80

17. Tolibova Maftuna Zokir qizi
FITRAT IJODINING ZAMONAVIY ADABIYOT VA JAMIYATGA TA’SIRI.....85

IQTISODIYOT

1. Турдиева Якитжан Хайитбаевна
ОБЪЕКТИВНАЯ НЕОБХОДИМОСТЬ И ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФИНАНСОВОЙ
ПОДДЕРЖКИ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....88

2. Qabulov Baxrom Quzibayevich
AUDITORLIK FAOLIYATINI TARTIBGA SOLISHNING O’ZIGA XOS XUSUSIYATLARI..91

PEDAGOGIKA

1. Qalandarova Iroda Hamdam qizi
DIDACTIC ASPECTS OF DEVELOPING CRITICAL THINKING IN PRIMARY SCHOOL
STUDENTS: AN EXAMPLE OF READING LITERACY.....98

2. Ashirova Anorgul Ismoilovna
DIDAKTIK TIZIMDA BOSHQARISH TAMOYILLARI AHAMIYATI.....105

3. Xujaniyozova Oygul Rajabovna, Matkarimova A’loxon
MAKTAB O’QUVCHILARIDA IJODKORLIK QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISHNING
PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK OMILLARI.....110

4. Sultonova Mashhura Rustamboyevna, Saidova Farog‘at Otabek qizi
BOLAGA NISBATAN QADRIYATLI MUNOSABAT OTA-ONALIK MUVAFFAQIYATINI
TA’MINLAYDIGAN OMIL SIFATIDA.....114

5. Xudayberganov Otabek Erkinovich, Atajanov Adilbek Yuldashevich
OLIY TA’LIMDA JISMONIY TARBIYA VA SPORT FANIDAN MUSTAQIL TA’LIM
TOPSHIRIQLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....119

6. Рамазанова Роза Абиловна
РОЛЬ И МЕСТО РОДНОГО ЯЗЫКА ПРИ ИЗУЧЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК
ИНОСТРАННОГО.....126

PSIXOLOGIYA

1. Ismoilova Asilpashsha Rojabovna
PSIXOLOGIYADA TAFAKKUR MUAMMOSINI O’RGANILGANLIK DARAJASI.....132

2. Odamova O'g'iljon Kenjayevna
SHAXSNI O'Z-O'ZINI KAMOL TOPTIRISH XUSUSIYATI.....137

3. Карпинский Константин Викторович
СОЦИАЛЬНО-ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ ИЗМЕНЧИВОСТЬ ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ
К ДЕТЯМ В БЕЛОРУССКОЙ ПОПУЛЯЦИОННОЙ ВЫБОРКЕ.....141

TARIX

1. Salayev Umrбек Kadambayevich
JANUBIY OROLBO'YI NEOLIT VA ENEOLIT DAVRI MANZILGOHLARINING
ARXEOLOGIK JIHATIDAN O'RGANILISHI.....150

2. Каримов Умрбек Давронбекович
НЕМЕЦКИЕ МЕННОНИТЫ В ХИВИНСКОМ ХАНСТВЕ.....154

3. Юлдашов Юлдаш
ВАЖНОСТЬ ВОПЛОЩЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ.....159

4. Ismoilov Shohruxmirzo Zakirjon o'g'li
X-XI ASRLARDA XORAZMDA HUNARMANDCHILIK, CHORVACHILIK VA
DENQONCHILIK AHVOLI.....162

5. Alisher Matyakubov
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA XORAZM VILOYATI: HUDUDIY
RIVOJLANISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....167

6. Matyakubov Xamdam Xamidjanovich
OROLBO'YI SAKLARINING KELIB CHIQISHI MASALASI VA UNING AHAMIYATI.....171

7. Xamdamova Yulduz Ravshanbek qizi
IKKINCHI JAHON URUSHIDAN KEYINGI TIKLANISH YILLARIDA XORAZM VILOYATI
ICHKI ISHLAR ORGANLARI FAOLIYATINING BA'ZI MASALALARI.....176

8. Насиба Хаётова Закировна
ВАРАХША ШАҲАР МАДАНИЯТИ: ТАРИХИЙ РИВОЖЛАНИШ ВА МЕЪМОРИЙ
ХУСУСИЯТЛАР.....180

9. Eshchanov Hurmat Matnazarovich
SHARQIY OROLBO'YI TEKISLIGIDA TEMIR DAVRI TURAR-JOYLARI MUDOFAA
INSHOOTLARIDA ARXEOLOGIK IZLANISHLAR SAHIFASI.....186

Matkarimova Gulira'no Abdullayevna-
Ma'mun universiteti o'qituvchisi

ABU ALI IBN SINONING “TIB QONUNLARI” ASARIDA FITONIMLARNING TADQIQ QILINISHI

 [p://dx.doi.org/10.5281/zenodo.14956058](https://dx.doi.org/10.5281/zenodo.14956058)

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada O'rta Osiyoda o'rta asrlardagi ilmiy yutuqlar doirasida o'simlik nomlari (fitonimlar)ning tadqiq qilinishi, ularning tibbiyot, qishloq xo'jaligi va boshqa sohalardagi ahamiyati yoritilgan. Ibn Sinoning “Tib qonunlari” asaridagi o'simliklar tasnifi va ularning dorivorlik xususiyatlari batafsil bayon qilingan.

Kalit so'zlar: fitonimlarning tahlili, dorivor o'simliklar, Abu Ali Ibn Sino merosi, o'rta asrlar ilm-fani, fitonimlarning farmakopeya uchun ahamiyati, tabobat va fitonimlar, etnobotanika va fitonimlar, shifobaxsh o'simliklar tarixi, fitonimlarning lingvistik tahlili, turkiy tillarda fitonimlar.

Маткаримова Гулирано Абдуллаевна –
Преподаватель университета Маъмун

ИССЛЕДОВАНИЕ ФИТОНИМОВ В ТРУДЕ АБУ АЛИ ИБН СИНЫ “КАНОН ВРАЧЕБНОЙ НАУКИ”

АННОТАЦИЯ

В данной статье описано изучение названий растений (фитонимов) в рамках научных достижений Средневековья в Центральной Азии, их значение в медицине, сельском хозяйстве и других областях. В частности, подробно описана классификация растений и их лечебные свойства в «Законах медицины» Ибн Сины.

Matkarimova Gulira'no Abdullayevna-
Teacher at Ma'mun University

STUDY OF PHYTONYMS IN ABU ALI IBN SINA'S “THE CANON OF MEDICINE”

ABSTRACT

This article discusses the study of plant names (phytonyms) in the framework of scientific achievements in the Middle Ages in Central Asia, their importance in medicine, agriculture and other fields. In particular, the classification of plants and their medicinal properties in Ibn Sina's "Canons of Medicine" are described in detail.

KIRISH VA DOLZARBLIGI

Ibn Sino (Avitsenna). Ibn Sino o'zining "Al-Qonun fi-t-tibb" (Tib qonunlari) asarida ko'plab o'simliklarning shifobaxsh xususiyatlarini tavsiflab bergan. Ushbu asarda o'simlik nomlari asarning salmoqli qismini tashkil etadi. "Tib qonunlari"ning har bir jildi ma'lum yo'nalishlarga bag'ishlangan bo'lib, xususan, fitonimlarning qo'llanilishi jihatidan 2-jild va 5-jild, ayniqsa, ahamiyatlidir. Kitobning ikkinchi jildida o'simlik, hayvon, ma'danlardan tayyorlanadigan 800 dan oshiq dori-darmonlar va ularning o'ziga xos xususiyatlari, qo'llash tartibi talqin qilinsa, 5-kitob farmokopeyaga, ya'ni o'simliklardan va shu kabi vositalardan dori-darmon tayyorlash usullari haqidadir. To'g'ri, asarning 1-, 3- hamda 4-kitoblarida ham o'simlik nomlari, ya'ni fitonimlar uchraydi, biroq 2- va 5- kitoblardagidek salmoqli emas [1, 84-89].

METODLAR VA O'RGANILISH DARAJASI

Asarda qo'llanilgan o'simlik nomlarining ko'pchiligi chetdan kirgan so'zlar asosida ifodalansa, ba'zilar turkiy tillarda ham keng tarqalgan nomlar hisoblanadi. Abu Ali ibn Sino "Tib qonunlari" asari fitonimlarning dorivorlik xususiyatlariga to'xtalib, xilma-xil shifobaxsh o'simliklarni keltiradi. Ba'zi o'rinlarda o'simlikning turkiy tildagi nomini ifodalagan bo'lsa, ba'zi o'rinlarda uning boshqa tildagi versiyasini keltiradi yoki bo'lmasa bir o'simlikning ikki xil nomini keltirgan holda uning dorivorlik xususiyatini namoyon qiladi. Xususan, muallif "Tib qonunlari" ning uchinchi kitobida taboshir fitonimiga quyidagicha ta'rif beradi: "quruqlikda o'suvchi taboshir, ayniqsa, qovurilgan taboshir, xususan, kofur bilan ishlangan taboshir ichni to'xtatuvchi vosita hisoblanadi" [2,3]. Demak, taboshir o'simligi o'z xususiyatiga ko'ra ikki xil ko'rinishga ega bo'lishi mumkin ekan, ya'ni qovurilgan va kofur bilan ishlangan. Ushbu ikki ko'rinishning shifobaxsh xususiyati sifatida qayd etilgan ichni to'xtatish holati taboshir fitonimining dorivor vosita ekanligini anglatuvchi ifoda hisoblanadi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Taboshir fitonimiga to'xtalsak, o'rta asr o'zbek tilidagi "taboshir" hozirgi kunda shirinmiya (ba'zi manbalarda qizilmiya deb ham yuritiladi), ilmiy nomi esa Glycyrrhiza glabra. O'simlikning inglizcha nomi "liquorice" bo'lib, inglizcha-fransuzcha lycorys so'zidan kelib chiqqan. So'nggi taxminlarga ko'ra bu nom lotincha liquiritia [3,332] so'zidan olingan. Lotincha nomning ildizlari esa yunoncha glykōriza, glykyrrhiza (zamonaviy yunoncha imlodagi gízilí) dan olingan. Bu so'zning yunonchada so'zma-so'z ma'nosi "shirin ildiz" deb tarjima qilinadi [4]. O'simlikning ilmiy nomidagi (Glycyrrhiza glabra) glabra fitonimi o'simlikning silliq po'stlog'iga ishora qilib, silliq ma'nosini anglatadi [5].

2021 yil holatiga ko'ra, uning inglizcha umumiy nomi dunyoning ko'p mamlakatlarida "liquorice" deb yoziladi, biroq ba'zi mamlakatlarda "licorice" ham qo'llaniladi [6,3].

Jumlada qo'llanilgan kofur yoki (kafoor) hozirgi kunda "kamfora" (inglizcha: camphor) deb ataladigan moddadir. Kamfora Lauraceae oilasiga mansub daraxtlarning (asosan Cinnamomum camphora) yog'ochidan olinadigan aromatik birikmadir. U o'zining dorivor xususiyatlari bilan tanilgan va ko'pincha og'riq qoldiruvchi vosita sifatida ishlatiladi. Kamfora xalq tabobatida va an'anaviy dorivor amaliyotlarda keng qo'llaniladi [7,309-311].

O'zbek tilidagi "Qizilmiya (shirinmiya)" o'simligi o'zining ildizlari tufayli shu nom bilan atalgan. "Qizil" so'zi ildizlarning qizg'ish yoki jigarrang tusda bo'lishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. "Miya" esa o'simlikning ildiziga nisbatan ishlatiladigan so'zdir. O'zbek tilida qizilmiya ildizlarining rangini va uning dorivor xususiyatlarini aks ettirgan holda nomlangan.

"Turp, yulg'un va tol barglari suvlarining har biridan bir yarim uqiya, ituzum suvidan uch uqiya, o'n dirham xiyorshanbarning qaynatilib sovutilgani qo'shib ich ketish kasalligini davolashda qo'llaniladi", [8,417] - "Tib qonunlari" asarining uchinchi kitobidan olingan ushbu jumlada xiyorbashir o'simligining qaynatib sovutilgan holati inson uchun shifo ekanligi haqida qayd etiladi.

Jumlada tilga olingan Yulg'un (Tamarix) o'simligi Tamaricaceae oilasiga kiradi. Ilmiy nomi Tamarix bo'lib, bu nom birinchi marta qadimgi Rim davrida ishlatilgan. Bu nom "Tamarisk" yoki "Tamariscus" deb ham atalgan [9].

Yulg'un so'zi o'zbek tilida bu o'simlikning xalq orasida ishlatiladigan nomidir. Yulg'un asosan cho'l va yarim cho'l hududlarda o'sadi. Ushbu nomning kelib chiqishi va ma'nosi haqida

aniq ma'lumotlar mavjud emas, lekin u etnobotanik madaniyat va tilning rivojlanishi bilan bog'liq. Ularning chidamliligi va tajovuzkor o'sish odatlari, shuningdek, ba'zi mintaqalarda ular mahalliy o'simliklar bilan raqobatlasha oladigan va ekotizimlarni o'zgartirishi mumkin bo'lgan invaziv turlar sifatida tasniflanishiga olib keldi [10,351-358]. Shu xususiyatlari uchun ham o'simlik yug'un nomini olgan degan taxminlar bor. Bu xorazmcha shevada chaqqon, quv ma'nolarini beradi. Aynan Xorazm hududida o'simlik ko'p uchraganligi uchun ham nom Xorazm shevasida ommalashgan.

Turpning ilmiy nomi "Raphanus sativus" bo'lib, bu nom yunoncha va lotincha so'zlardan kelib chiqqan. "Raphanus" yunoncha "rafein" so'zidan olingan bo'lib, "tez o'sish" degan ma'noni bildiradi. "Sativus" esa lotincha "ekilgan" yoki "kultivatsiya qilingan" degan ma'noni anglatadi. Yunonistonliklar turpni "raphanos" deb atashgan. Rimliklar esa "radix" yoki "radicula" degan nom bilan tanilgan. Bu nomlar zamonaviy tillarda ham saqlanib qolgan, masalan, fransuzcha "radis", ispancha "rábano", italyanacha "ravanella" [11,127-136].

"Radish" so'zi qadimgi inglizcha "rædic" yoki "rædise" so'zlaridan kelib chiqqan bo'lib, bu so'zlar esa lotincha "radix" so'zidan olingan. "Radix" lotin tilida "ildiz" degan ma'noni anglatadi. "Radix" so'zi qadimgi fransuzcha "radis" yoki "raiz" so'zlari orqali ingliz tiliga kirib kelgan. O'rta asrlarda bu so'z "radish" shakliga o'zgargan [12,212-217].

O'zbek tilida "turp" so'zi ushbu o'simlikning xalq orasida keng tarqalgan nomidir. Bu so'zning kelib chiqishi haqida aniq ma'lumotlar mavjud emas, ammo u turkiy tillardan kirib kelgan bo'lishi mumkin. Etnobotanika tadqiqotlari shuni ko'rsatadiki, turli xalqlar bu o'simlikni turli nomlar bilan ataganlar, va bu nomlar uzoq vaqt davomida o'zgarib, turli tillarga moslashgan.

Qadimgi o'zbek tilidagi "xiyorbashir" hozirgi kunda "islovot" (aslida, "islovot") [13,13], ilmiy nomi esa lotinchadan olingan bo'lib Bryonia alba hisoblanadi. Inglizcha nomi Bryonia bo'lib, yunoncha bryo va bryein so'zlaridan kelib chiqqan bo'lib, ular "o'sish" yoki "yaxshi unib chiqish" degan ma'noni anglatadi va bu ildizdan tez va ko'p o'sib chiqadigan poyalarni anglatadi [14,229].

Islovot o'simligi an'anaviy tabobatda ishlatiladigan va zaharli xususiyatlarga ega bo'lgan o'simlikdir. U ko'pincha turli dorivor maqsadlarda, jumladan og'riq qoldiruvchi va yallig'lanishga qarshi vosita sifatida foydalaniladi. Biroq, islovotning noto'g'ri va me'yoridan ortiqcha ishlatilishi xavfli bo'lishi mumkin. Ibn Sino "Tib qonunlari" asarida fitonimlarning tibbiy xususiyatlariga to'xtalar ekan, ba'zi o'simliklarning ayni paytda bir nechta kasalliklarga shifo bo'lishi haqida ma'lumot ham keltirib o'tadi. Xususan, qirqbo'g'in o'simligining bir paytning o'zida qator illatlarga davo bo'la olishi muallif tomonidan qayd etib o'tiladi: Mevali daraxtlarning gullaridan : do'lana guli yoki qirqbo'g'in o'ti, ayniqsa, biror a'zo yoki etning chekkasidagi jarohatga va mushaklarning uchiga yaqin jarohatlarga qo'yilishi aytib o'tilgan [15,240]. Yoki bo'lmasa uning tanaga kirgan zaharli moddalarning kurashi yuqorida nomi qayd etilgan o'simlik orqali amalga oshirilishi "Tib qonunlari" asarida keltiriladi. "Tib qonunlari" asarida qo'llanilgan fitonim nomlari qo'llanilish jihatidan sodda, qo'shma yoki birikmali ko'rinishga ega ekanligini asar tarkibida uchratishimiz mumkin. "Tib qonunlari" asarining ikkinchi kitobidan olingan ushbu jummalarga e'tibor bering: "Buyrakka xos tarkiblardan biri: maysavsan – ikki dirham, murch – to'rt dirham; bir ichimga yetarlik deb gumon qilingan miqdorda olib, sikanjubin ("Sikanjubin" arabcha "sirka" (vinegar) va "anjubin" (honey) so'zlaridan kelib chiqqan bo'lib, bu sharbatning asosiy tarkibi sirka va asal bo'lgan) bilan ichiriladi. Yana dasht gazago't, yovvoyi gulxayri, petrushka ildizi – hammasidan barobar hissa olinadi, bundan ikki qoshiq olib, sharobda qaynatiladi, keyin tindirilib ichiladi" [16,3].

Maysavsan - hozirda Iris guli (Iris flower) nomi bilan mashxur va bu nomni u ilmiy nomidan olgan (Iris). Gulning nomi yunoncha ἴρις ἴρις "kamalak" so'zidan olingan, bu nom yunoncha kamalak ma'budasi Irisning nomidir [17]. Ba'zi mualliflarning ta'kidlashicha, bu nom bu gulning turlari orasida uchraydigan gullar ranglarining xilma-xilligiga ishora qiladi [18,200-204].

Maysavsan qadimiy o'zbek tilida "safro" (sariq) va "gul" (gul) so'zlaridan kelib chiqqan bo'lishi mumkin, chunki iris gullari ko'pincha sariq rangda bo'ladi [19,14].

Gazako't. Inglizcha va ilmiy nomi: Ephedra plant. O'simlik o'z nomini zamonaviy lotin tilidan (1737) va yunoncha efedra so'zidan olib nomlangan bo'lib so'zma-so'z "o'tirgan", degan ma'noni anglatadi. O'simlikga aynan nega shu nom berilganining sababi noma'lum [20].

Gazago't qadimda "gaz" (tezlik) va "o't" (o'simlik) so'zlaridan kelib chiqqan, chunki bu o'simlik tez harakat qilish va quvvat berish xususiyatiga ega deb hisoblangan. Hozirgi kunda mishim nomi bilan ma'lum va u xalq tabobatida keng qo'llaniladi. "Mishim" nomi "Mishkin" yoki "Mishkim" so'zidan kelib chiqqan. Bu so'zning asosiy ma'nosi "quyuq" yoki "bodring" degan ma'noni anglatadi [19,20].

Asarda bobomiz juda ko'p shifobaxsh o'simlik nomlarini keltirib o'tganlar. Xususan, asarning 5-jildida shunday deyiladi: "Raziyona hazm qilish tizimini yaxshilaydi va ko'krak og'rig'i uchun foydalidir. Bu o'simlikning sharbati ko'zni yoritishga yordam beradi"[21,471].

Bu yerdagi Roziyona o'simligi hozirda "Arpabodiyon" nomi bilan mashhur. Arpabodiyonning ilmiy nomi *Foeniculum vulgare* va inglizcha nomi "Fennel" bo'lib, qadimgi ingliz tiliga qadimgi frantsuz tilidagi fenoilidan kelgan, bu esa o'z navbatida lotincha *faeniculum* so'zidan kelib chiqqan bo'lib, *faenum* so'zining kichraytirishi, ya'ni "pichan" degan ma'noni anglatadi.

XULOSA

Arpabodiyon nomining o'zbek tiliga kirib kelishi fors tilidan kelib chiqqan bo'lib, "arpa" (arpa) va "bodiyon" (shivit) so'zlarining birikmasidan hosil bo'lgan. O'simlikning "Roziyona" varyandi esa fors tilidagi "razianaj" so'zidan kelib chiqqan bo'lishi mumkin [22,251].

Abu Ali ibn Sino asarida yong'oq (ilmiy va inglizcha nomi "Nut") haqida ham ko'plab fikrlarni aytib o'tgan. Jumladan: "Yaprog'i va qobig'i burishtiruvchi bo'lib, qon oqishiga qarshi foydasi bor. Yong'oq yog'i yaraga, ko'z atrofidagi yaralarga malham bo'ladi. Yong'oqning murabosi mijozi sovuqlar uchun va me'da uchun (buyrakka ham) foydali, gijjalarni haydaydi".

Yong'oq so'zi qadimgi turkiy tilda ham shunday ma'noni anglatgan va "yag'aq" tarzida talaffuz qilingan. Bu so'z "moy" ma'nosini anglatuvchi "yag'" otidan "o'xshash ma'nosini ifodalovchi "-(a)q" qo'shimchasi bilan hosil qilingan deb talqin etiladi [23,169]. Inglizcha nomi "nut" esa yong'oq urug'ni chiqarish uchun qobiqning ochilmasligini anglatadi (inhiscent) [24].

Сноски / Iqtiboslar/ References

1. Hayotovna K. N. Representation of Fruit Vocabulary in Special //International Journal of Discoveries and Innovations in Applied Sciences. – 2022. – T. 2. – №. 4. – C. 84-89.
2. Qodirov A.A. O'zbekiston tibbiyoti. Darslik. –T.: Abu Ali ibn Sino nomidagi tibbiyot nashriyoti, 2004.–B.3.
3. Bradley H, ed. (1908). "Liquorice, licorice". A New English Dictionary On Historical Principles (NED). Vol. VI. L to N. Oxford, England: Clarendon Press. p. 332. Retrieved 2021-04-07.
4. Liddell, Henry George; Scott, Robert; A Greek–English Lexicon at the Perseus Project.
5. Charlton T. Lewis and Charles Short. A Latin Dictionary on Perseus Project
6. National Center for Complementary and Integrative Health, US National Institutes of Health. August 2020.
7. Mann JC, Hobbs JB, Banthorpe DV, Harborne JB (1994). Natural products: their chemistry and biological significance. Harlow, Essex, England: Longman Scientific & Technical. pp. 309–11
8. Abu Ali ibn Sino. Tib qonunlari, III kitob.Toshkent.Fan.1982.-417 b.
9. USDA, NRCS (n.d.). "Tamarix aphylla". The PLANTS Database (plants.usda.gov). Greensboro, North Carolina: National Plant Data Team.
10. Al-Mustafõ AH, Al-Thunibat OY. Qandli diabetni davolash uchun an'anaviy ravishda ishlatiladigan ba'zi Iordaniya dorivor o'simliklarining antioksidant faolligi. Pokiston biologiya fanlari jurnali.2008;11(3):351-358

11. Fitzgerald, J. J.; Black, W. J. M. (1984). "Finishing Store Lambs on Green Forage Crops: 1. A Comparison of Rape, Kale and Fodder Radish as Sources of Feed for Finishing Store Lambs in Autumn". *Irish Journal of Agricultural Research*. 23 (2/3): 127–136. JSTOR 25556085.
12. Price, Andrew J.; Jason, K. Norsworthy (2013). "Cover Crops for Weed Management in Southern Reduced-Tillage Vegetable Cropping Systems". *Weed Technology* (Submitted manuscript). 27 (1): 212–217. doi:10.1614/WT-D-12-00056.1. S2CID 86661605
13. Akramov, S. M. (2001). *Shifobaxsh O'simliklar*. Toshkent: Uzbekistan National Encyclopedia Publishing House.
14. Hatfield, G. (2004). *Encyclopedia of Folk Medicine: Old World and New World Traditions*. ABC-CLIO. p. 229. ISBN 9781576078747
15. Abu Ali ibn Sino. *Tib qonunlari, II kitob*. Toshkent. Fan. 1980
16. Qodirov A.A. *O'zbekiston tibbiyoti. Darslik*. –T.: Abu Ali ibn Sino nomidagi tibbiyot nashriyoti, 2004.–B.3.
17. Liddell, Henry George; Scott, Robert (1940). "ἴρις". *A Greek-English Lexicon*. Perseus Digital Library.
18. Manning, John; Goldblatt, Peter (2008). *The Iris Family: Natural History & Classification*. Portland, Oregon: Timber Press. pp. 200–204. ISBN 978-0-88192-897-6
19. Institute of Botany, Academy of Sciences of Uzbekistan. "Flora of Uzbekistan: Catalog of Vascular Plants." Tashkent, 2000.
20. <https://www.etymonline.com/>
21. Abu Ali ibn Sino. *Tib qonunlari, V kitob*. Toshkent. Fan. 1982.–417 b.
22. Huseynov, M. "Etymology of Uzbek Plant Names" Tashkent: University Press, 1985
23. Shavkat Rahmatullayev. *O'zbek tilining etimologik lug'ati (turkey so'zlar)*. Toshkent "Universitet nashriyoti" 2000. B 169
24. "Nut: Plant reproductive body"

tomonidan qoldirilgan turar-joylar mudofaa inshootlarida olib borgan arxeologik izlanishlar natijalari taxlil qilindi va yangi g'oyalar ilgari surildi.

Natijalar quyidagicha izohlandi:

- Sharqiy Orolbo'yi hududi tekisligini odamzot tomonidan neolit davrida o'zlashtirilishi, axoli zichligi oshganligi sabab olib borgan migratsion jarayonlar, yangi-yangi xo'jalik-madaniy xo'jaliklarni tarkib topishi oydinlashtirildi.

- Neolit va bronza davri aholisini jamiyatni ijtimoiy-iqtisodiy va etnik-munosabatlarni olib borishi jarayonida Quyi Amudaryo xududida Oqchadaryo havzasi axolisi bilan o'zaro aloqalari natijalari qayd qilindi.

- Yarim o'troq va chorvador qabilalarning binokorlik bilimi asosida bunyod qilingan istexkomli turar-joylar to'g'risida tarixiy ma'lumotlar ilmiy jamoatchilik e'tiboriga havola qilindi.

XULOSA

- Arxeologik yodgorliklarda olib borilgan arxeologik izlanishlar natijalari e'tiborga olinib, Sharqiy Sirdaryo xududi tosh davrida ovchilar tomonidan o'zlashtirilmagan, neolit davri so'nggi bosqichida o'zlashtirilganligi to'g'risida xulosaga kelindi.

- Neolit, eneolit va bronza davrida axoli turar-joylar yerto'la chaylalar bo'lgan, o'zlashtiruvchi xo'jalik yo'nalishi jamiyat iqtisodiyotini namoyon qilgan.

- Temir davriga kelganda (mil.avv. X-Vasrlar), turar-joylar qurilishida paxsa va xom g'ishtlar qo'llanishi, ular atrofi mudofaa devor, unda mudofaa elementlari, tashqi devor atrofida handaq o'tganligi masalalari o'rganildi.

Iqtiboslar / References / Сноски

1. Виноградов А.В. Неолитические памятники Хорезма-М.:Наука, 1968. Вып-8-С.125-126.
2. Виноградов А.В. Древние охотники и рыболовы Среднеазиатского междуречья //ТрХАЭЭ-М.:Наука, 1981-Вып XIII-С.90-93.
3. Итина М.А. История степных племен Южного Приаралья-М.:Наука, 1977.Т.-Х-С 27-28.
4. Толстов С.П. Хорезмская археолого-этнографическая экспедиция АН СССР в 1946 г //Известия Академии Наук-М.:Наука, 1947.Т.4. Вып-2-С. 177-182.
5. Толстов С.П. По древним дельтам Окса и Яксарта. М-Л, Наука, 1962-С. 154-рис 89.
6. Толстов С.П. "Древний Хорезм". М. МГУ. 1948. С. 59-69.
7. Сагдуллаев А.С. "Оседлые области юга Средней Азии в эпоху раннего железа". (Генезис культуры и социально-экономическая динамика). Автореф. Дисс. Доктор. Ист.наук.-М.:МГУ, 1989-38 с
8. Пилишко В.Н. "Раскопки в Дейнауском районе Чарджоуской области". //АО 1974,- М: Наука, 1975-С.528.
9. Kabirov J, Sadullayev A. "O'rta Osiyo arxeologiyasi". Т. O'qituvchi. 1990.
10. Baratov P. "O'zbekistonning tabiiy geografiyasi". Toshkent. O'qituvchi, 1996-В. 154-162.

МАДАНИЯТЛАР КЎПРИГИ ВА АКАДЕМИК ҲАМКОРЛИК НАМУНАСИ: МАЪМУН УНИВЕРСИТЕТИ ФИЛОЛОГИЯ ФАКУЛТЕТИ ВА КИНЖО ГАКУИН УНИВЕРСИТЕТИ

Бугунги кунда Маъмун университети республикамиз етакчи олий даргохларидан биридир. Университет мамлакатимиздаги олий ўқув юртлари орасида халқаро ҳамкорлик бўйича етакчи ўринни эгалламоқда. Таълим соҳасидаги халқаро ҳамкорлик университет жамоаси фаолиятининг ажралмас қисмидир. Маъмун университети жаҳоннинг бир қатор йирик давлатлари жумладан, Словения, Италия, Белгия, Швеция, Испания, Япония, Малайзия, Туркия, Қозоғистон, Қирғизистон, Беларус, Россия, Озарбайжон, Жанубий Корея каби давлатларнинг олий ўқув юртлари билан ўзаро ҳамкорлик алоқаларини ўрнатди ва ушбу олий ўқув юртларида университет бакалаврият талабалари, таянч докторантлари, профессор-ўқитувчиларини ўқиш, малака ошириш, тажриба алмашиш, илмий тадқиқот ишларини амалга ошириш, шунингдек, халқаро илмий конференциялар, семинарлар, форумларда иштирок этишларини режалаштирди. Нуфузли хорижий олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ҳозирги кунда талабаларга таълим бериб келмоқдалар.

Маъмун университети “Филология” факултети 2022 йил 5 сентябрда ташкил қилинди. Ҳозирги кунда филология факультетида 1000дан зиёд талаба таҳсил олмақда. Улар орасида халқаро ва миллий сертификатга эга талабалар ҳам бор, улар асосан университет тасисчиси гранти асосида таҳсил оладилар. Бу ҳам университет раҳбариятининг иқтидорли ва билимли талабаларга кўрсатаётган эътибор ва эъзоздир!

Филология факултети доимо тил, адабиёт ва маданиятни ўрганиш маданиятлараро мулоқотни йўлга қўйишда асосий ўрин тутадиган макон бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади. Глобаллашув даврида хорижий университетлар билан ҳамкорлик академик фаолиятнинг ажралмас қисмига айланиб, ўзаро тажриба алмашиш, илмий тадқиқотларни чуқурлаштириш ва халқлар ўртасида ўзаро тушунишни ривожлантириш имконини бермоқда.

Филология соҳасидаги халқаро ҳамкорлик алоҳида аҳамиятга эга, чунки улар тилни маданий ва тарихий шароитда ўрганиш учун янги имкониятлар очади. Сўнги бир неча йил ичида факултетимиз турли мамлакатлар, жумладан, Япония, АҚШ, Жанубий Корея ва бошқа университетлар билан алоқаларни фаол ривожлантирмоқда. Бу ҳамкорликлар таълим жараёнини бойитади, илмий тадқиқот чегараларини кенгайтиради ҳамда талабалар ва профессор-ўқитувчиларнинг алмашинув дастурлари, конференциялар ва кўшма илмий лойиҳаларда иштирок этиши учун имконият яратади.

Япониянинг Кинжо Гакуин университети ва Маъмун университети билан тегишли меморандумлар билан мустаҳкамланган ҳамкорлик ана шундай ҳамкорликнинг ёрқин мисолларидан бирidir. Бу ташаббуслар халқаро алоқаларни мустаҳкамлаш ва жаҳон илмий ҳамжамиятига интеграцияни рағбатлантиришга содиқлигимизни кўрсатади.

Кинжо Гакуин университети Япониянинг Аичи префектураси, Нагоя шаҳрида жойлашган хусусий аёллар университетидир. Унинг кампуси Морияма-ку худудида жойлашган бўлиб, талабаларга турли академик ва маданий ресурслардан фойдаланиш имкониятини беради.

Мазкур даргоҳ 1889 йилда ташкил этилган ва 1949 йилда университет мақомини олган. "Кинжо" ("Олтин қалъа") номи асосий кўрғоннинг тепасидаги иккита олтин шачиҳоко билан машҳур бўлган Нагоя қалъасининг тарихий номига ишора қилади.

Университет гуманитар ва ижтимоий фанлардан тортиб табиий фанларгача бўлган кенг кўламли фанларни қамраб олувчи 14 та бакалаврият факултети ва мутахассисликларини ўз ичига олади. Магистратура ва докторантура дастурларини таклиф қилувчи Гуманитар фанлар ва инсон экологияси олий мактаби ҳам мавжуд.

Университет кутубхонаси ўқув муҳитининг муҳим қисми бўлиб, уй вазифаси, тадқиқот ва ўқиш учун имконият яратади. Университет нафақат маҳаллий, балки халқаро талабаларни ҳам қабул қилади, маданий алмашинув учун ўзига хос муҳит яратади, турли миллат вакиллари билан учрашади ва халқаро алоқаларни ўрнатади.

Маъмун университети Филология факултети ва Кинжо Гакуин университети Гуманитар фанлар факултети ўртасида ўзаро англашув меморандуми имзоланиши орқали мустаҳкам алоқалар ўрнатилди. Мазкур ҳужжат академик алмашинувни ривожлантириш, қўшма таълим ва илмий лойиҳаларни амалга ошириш йўлида муҳим қадам бўлди.

Меморандум ҳамкорликнинг қуйидаги асосий йўналишларини ўз ичига олади:

Касбий ҳамкорликни чуқурлаштириш ва тажриба алмашиш учун ўқитувчилар ва тадқиқотчилар алмашинуви;

ёш мутахассисларнинг дунёқарашини кенгайтириш ва икки давлат таълим тизимининг ўзига хос хусусиятларини ўрганиш имконини берувчи бакалаврият талабалари алмашинуви;

маданий ва илмий меросни чуқурроқ тушунишга кўмаклашиш учун академик маълумотлар ва материалларни алмашиш;

илмий иш учун янги истиқболларни очадиган қўшма тадқиқот лойиҳалари ва симпозиумлар ташкил этиш;

муайян эҳтиёж ва имкониятларга қараб факултетлар томонидан келишилган бошқа ҳамкорлик шакллари.

Шартнома ўзаро ва ҳар бир университетнинг автономиясини ҳурмат қилиш тамойилларига асосланади. Режалаштирилган барча тадбирлар иккала факультет вакиллари томонидан олдиндан келишиб олинади ва томонларнинг илмий ва молиявий имкониятлари ҳисобга олинади. Меморандум беш йил муддатга амал қилади, шу каби муддатлар учун автоматик равишда янгиланади.

Ҳамкорлик доирасида илгари сурилган энг истиқболли ғоялардан бири ҳар икки университет талабалари учун ҳар йили қишки ва ёзги икки ҳафталик оромгоҳларни ташкил этиш таклифи бўлди. Ушбу тадбирлар қуйидагиларга қаратилган:

Икки давлат маданияти, ҳаёти ва тарихи билан танишиш;

маданиятлараро алоқаларни мустаҳкамлаш;

амалий мулоқот орқали иштирокчиларнинг тил малакаларини ошириш.

Бундай оромгоҳлар талабалар учун нафақат билимларини чуқурлаштириш, балки бошқа давлат вакиллари билан дўстона алоқаларни ўрнатиш имкониятини берувчи ўзига хос майдонга айланади.

 Memorandum of Understanding between Mamun University Faculty of Philology and Kinjo Gakuin University College of Humanities	 KINJO GAKUIN UNIVERSITY	 KINJO GAKUIN UNIVERSITY	
<p>Mamun University, Faculty of Philology (Uzbekistan) and Kinjo Gakuin University, College of Humanities (Japan) hereby conclude this agreement to promote academic exchange and cooperative programs in both education and research between the two universities.</p>		<p>Kinjo Gakuin University, College of Humanities (Japan) and Mamun University, Faculty of Philology (Uzbekistan) hereby conclude this agreement to promote academic exchange and cooperative programs in both education and research between the two universities.</p>	
<p>1. Each faculty will make efforts to promote and develop cooperation in the following activities, based on the principles of reciprocity and respect for each other's independence:</p> <ol style="list-style-type: none"> exchange of faculty members and researchers; exchange of undergraduate level students; exchange of academic information and materials; conducting joint research projects and organizing symposiums; other forms of cooperation as mutually agreed upon in specific cases. 		<p>1. Each faculty will make efforts to promote and develop cooperation in the following activities, based on the principles of reciprocity and respect for each other's independence:</p> <ol style="list-style-type: none"> exchange of faculty members and researchers; exchange of undergraduate level students; exchange of academic information and materials; conducting joint research projects and organizing symposiums; other forms of cooperation as mutually agreed upon in specific cases. 	
<p>2. The implementation of each activity mentioned above shall be separately determined upon consultation between the two universities' faculties. Nothing shall diminish the full autonomy of either university's faculty, nor shall any constraints be imposed by either upon the other in carrying out the agreement. It is therefore implicit that every activity undertaken under this agreement shall be approved by the appropriate officials at each university's faculty and shall fall within each university faculty's academic and fiscal constraints.</p>		<p>2. The implementation of each activity mentioned above shall be separately determined upon consultation between the two universities' faculties. Nothing shall diminish the full autonomy of either university's faculty, nor shall any constraints be imposed by either upon the other in carrying out the agreement. It is therefore implicit that every activity undertaken under this agreement shall be approved by the appropriate officials at each university's faculty and shall fall within each university faculty's academic and fiscal constraints.</p>	
<p>3. This agreement shall be in effect for five years from the date of its signing, and will be automatically renewed for successive periods equal to the initial term. It may be amended with mutual consent of the two universities' faculties at any time, and may be terminated by either party, with six months' prior written notice.</p>		<p>3. This agreement shall be in effect for five years from the date of its signing and will be automatically renewed for successive periods equal to the initial term. It may be amended with mutual consent of the two universities' faculties at any time, and may be terminated by either party, with six months' prior written notice.</p>	
<p>Faculty of Philology, Mamun University</p> <hr/> <p>Muzaffar Yakubov Dean of Faculty</p>	<p>College of Humanities, Kinjo Gakuin University</p> <hr/> <p>Yuji Takano Dean of College</p>	<p>College of Humanities, Kinjo Gakuin University</p> <hr/> <p>Yuji Takano Dean of College</p>	<p>Faculty of Philology, Mamun University</p> <hr/> <p>Muzaffar Yakubov Dean of Faculty</p>
Date <u>12.09.2024</u>	Date <u>12/9/2024</u>	Date <u>12/9/2024</u>	Date <u>12.09.2024</u>

Мамун университети ва Кинжо Гакуин университети ўртасидаги ҳамкорлик замонавий таълим соҳасида халқаро ҳамкорлик муҳимлигини кўрсатади. Бу нафақат иштирокчиларнинг касбий маҳоратини оширишга, балки Ўзбекистон ва Япония халқлари ўртасидаги дўстлик ва ўзаро ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга хизмат қилади. Ҳамкорликнинг янада кенгайтиши ҳар икки томон учун янада кенг имкониятлар яратиши кутилмоқда.

Бу тadbирларни амалга оширишда бевосита иштирок этган ва асосий сабабчи бўлган ҳақиқий ва ёрқин инсонни эслатишимиз керак! Маъмур университети ва Япониянинг Кинжо Гакуин университети ўртасида ҳамкорлик алоқаларини ўрнатишда яхши дипломат ва тadbиркор Ибрагимов Бунёдбек Абдушарипович муҳим рол ўйнади, унинг фаолияти Ўзбекистон ва Япония ўртасида муҳим кўприк вазифасини бажариб келмоқда. Ўзбекистон Республикасининг Нагойядаги фахрий консули Хироюки Ито жанобларига қимматли вақтларини аямасдан ва беминнат хиссаларини кўшганлари учун алоҳида миннатдорчилик билдирамыз.

Бунёдбек Абдушарипович 1985-йилда Урганч шаҳрида туғилган, юридик маълумотга эга, 2007-йилда Тошкент давлат юридик институтини, 2009-йилда Нагоя университетини тамомлаган, ҳуқуқшунослик магистри даражасини олган. Унинг фаолияти халқаро ҳамкорлик, ўзбек маданиятини тарғиб қилиш ва икки давлат ўртасидаги иқтисодий алоқаларни ривожлантириш борасидаги фаол ишлар билан ажралиб туради.

2017 йилдан Б.Ибрагимов Нагоя-Ўзбекистон дўстлик жамияти (ФАНУЗ) ҳаммуассиси ва ижрочи директори, Нагоя шаҳрида жойлашган Глобал Силк Роад Инс. компанияси муассиси ва ижрочи директори. Унинг ташаббуслари билан қатор муҳим шартномалар, жумладан, Туризм давлат қўмитаси ҳузуридаги Миллий жамоат маркази билан ҳамкорлик тўғрисидаги меморандум ҳамда Тошкент ва Нагоя шаҳарлари ўртасида маданият ва туризм соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланган.

Ўзбекистоннинг сайёҳлик салоҳиятини оммалаштириш, миллий маҳсулотларни Япония бозорига олиб чиқиш, япон сармоясини жалб этиш борасидаги саъй-ҳаракатлари икки томонлама муносабатлар ривожига катта таъсир кўрсатган. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Япониядаги ватандошлар билан учрашувини ташкил этиш, Нагоя мэрининг Ўзбекистонга ташрифи, маданий-иқтисодий алмашинувни ривожлантиришга хизмат қилувчи лойиҳаларни амалга ошириш унинг ютуқларидандир.

Халқаро алоқаларни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссаси учун Бунёдбек Абдушарипович “Шухрат” медали (2020) ва “Фаол тадбиркор” кўкрак нишони (2024) билан тақдирланган. Унинг фаолияти нафақат Ўзбекистонни халқаро майдонда танитибгина қолмай, балки таълим, фан ва маданият соҳасидаги ҳамкорлик, жумладан, Кинжо Гакуин университети билан ҳамкорлик қилиш учун ноёб имкониятлар яратди.

Филология факултетининг Япониянинг Кинжо Гакуин университети каби хорижий университетлар билан ҳамкорлиги - халқаро ҳамкорлик илм-фан, таълим ва маданият ривожига қандай ҳисса қўшишининг ёрқин намунасидир. Бу каби ташаббуслар талабалар ва профессор-ўқитувчилар учун янги уфқларни очиб, тажриба алмашиш, тадқиқотларни кенгайтириш ва маданиятлараро тушунишни чуқурлаштиришга ёрдам беради.

Бу жараёнда Бунёдбек Абдушарипович Иброҳимов каби фаол меҳнати ва фидойилиги билан мамлакатлар ўртасидаги дўстлик кўприklarини мустаҳкамлаган инсонларнинг саъй-ҳаракатлари алоҳида аҳамият касб этади. Унинг ҳиссаси узоқ муддатли ҳамкорликни ривожлантириш йўлидаги муҳим қадам бўлиб, натижада нафақат қўшма лойиҳалар, балки таълим ва маданият алмашинувининг янги истиқболларини шакллантиришга эришилди.

Ишончимиз комилки, Кинжо Гакуин ва бошқа хорижий университетлар билан ҳамкорлик янада ривожланиб, янги самаралар олиб, факултетимизнинг халқаро нуфузини мустаҳкамлайди. Бу ташаббуслар таълим ва илм-фан халқларни бирлаштириб, умумий мақсадларга эришиш ва глобал билимлар ҳамжамиятини яратишда қудратли воситага айланаётганидан далолат беради.

**Якубов Музаффар Камилджанович-
Маъмур университети Филология факультети декани**

ISSN 2181-9696

Doi Journal 10.26739/2181-9696

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

3 JILD, 1 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

TOM 3, HOMEP 1

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 3, ISSUE 1

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000